Økologi

laen@landbrugsavisen.dk
Redigeret af Stig Bundgaard tlf 33 39 47 43 og Henning Laen Sørensen tlf 33 39 47 40

Den første fredag hver måned sætter LandbrugsAvisen Agro fokus på faglig økologi i et samarbejde med Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevaresystemer, ICROFS og Videncenter for Landbrug.

Noter

Øko-noter fra ICROFS **og**
Videncenter for Landbrug, Økologi

Startskud for 11 nye projekter

Fra januar 2011 er der igangsat 11 nye økologiprojekter under GUDP programmet Organic RDD, som har de tre hovedtemaer: Vækst, Troværdighed og Robuste Systemer. Programmet er en kombination af projekter, som integrerer egentlig produktudvikling på kort sigt med videnopbygning og -spredning med et længere sigte. Det gælder både inden for primærproduktion, forarbejdning og afsætning. En række af projekterne indeholder elementer af kommercialisering af produkter og har markedsrettede tiltag. Andre er mere rettet direkte mod primærproduktionen.
I forhold til tidligere forskningsprogrammer har alle de valgte projekter et endnu større fokus på praktisk anvendelse gennem sammenhæng mellem forskning, udvikling og demonstration. Desuden er de, som skal aftage den nye viden (bl.a. rådgivning, virksomheder og landbrug), direkte involveret som partnere i projekterne.
Læs mere om projekterne på www.icrofs.dk

Informationens virkning på salg

I FØJO III forskningsprojektet CONCEPTS har man set på, hvordan forskellige typer af information påvirker forbruget af økologisk frugt og grønt. Det har vist sig, at information, der omtaler fund af pesticider i konventionelle fødevarer, tiltrækker nye forbrugere til det økologiske marked. Derimod har den slags negativ information ikke den store virkning på forbrugere, der allerede køber økologisk frugt og grønt. Omvendt har information, der kobler økologisk frugt og grønt med sundhed, ingen effekt på forbrugere, der ikke allerede køber økologisk, men påvirker forbrugere, der allerede køber økologisk, til at øge deres markedsandel.

Dette kan have en betydning i forhold til, hvordan man markedsfører økologiske produkter. Hvis man ønsker at øge den økologiske markedsandel ved at tiltrække nye forbrugere, skal man i overvejende grad fokusere på de sundheds- og miljømæssige ulemper ved den konventionelle produktion, mens hvis man ønsker at øge markedet ved at få nuværende økologiske forbrugere til at øge deres forbrug, eksempelvis hvis man vil øge forbruget for et af de produkter, hvor en stor del af forbrugerne allerede køber økologisk, skal man i overvejende grad fokusere på de positive egenskaber ved de økologiske produkter.

Læs mere om projektet på www.icrofs.dk

Samlet faglig viden om øko-svineproduktion

Økologisk svineproduktion har mange facetter, men nu er det blevet lettere at finde faglig viden om produktionen. På hjemmesiden for Videncentret, LandbrugsInfo, er en stor mængde faglitteratur nu samlet i 14 kapitler, som tilsammen udgør »Håndbog økologisk svineproduktion«. Det meste af håndbogen vil også være relevant for konventionel frilandsproduktion. I håndbogen er viden gjort let tilgængelig og præsenteret på en overskuelig måde. Håndbogen er støttet af Videncenter for Svineproduktion.

Engelske økologer går op i jordstrukturen

På den netop afholdte IOTA-økologikongres i England var det tydeligt, at de engelske økologer og deres konsulenter har meget fokus på jordstrukturen. Dårlig jordstruktur er et stigende problem for de engelske landmænd. Man frygter, at det skyldes den moderne landbrugspraksis med nye intensive sædskifter, hvor andelen af organisk materiale, der efterlades i jorden, er begrænset. På konferencen blev der bl.a. fortalt om, at forskellige afgrøder har forskellig evne til at stille næringsstoffer til rådighed for de efterfølgende planter.

Boghvede som grøngødning har en positiv effekt på fosfortilgængeligheden til den efterfølgende afgrøde. Alsikekløver og lucerne fremhæves som to arter, der kombinerer kvælstoffiksering og frigivelse af kvælstof til de efterfølgende afgrøder på en god måde. Samtidig har de meget fokus på udviklingen/udbredelsen af mykorrhiza-svampe i jorden, og de forventer inden for en kortere årrække at kunne sælge effektive mykorrhiza-produkter. På den baggrund kan man godt forstå, at de har meget fokus på jordstrukturens udvikling.

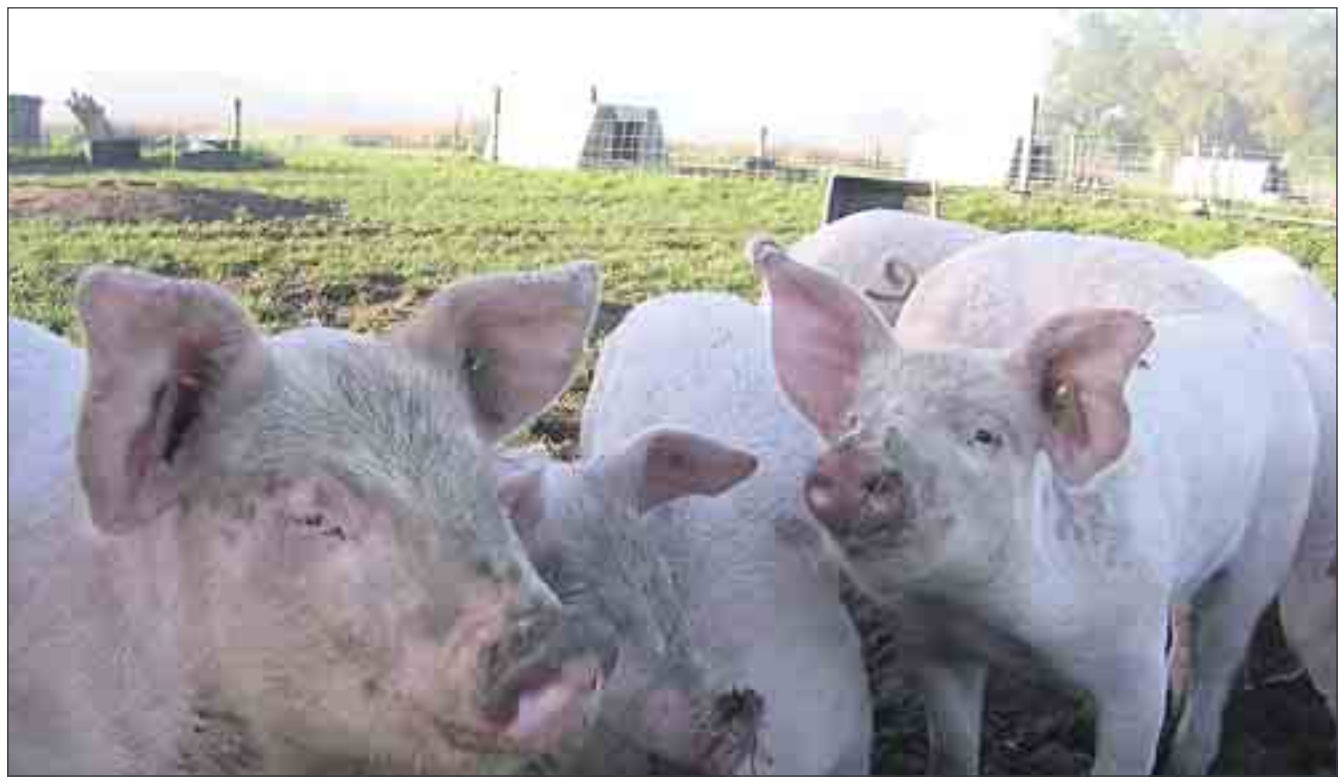

Ved at fodre slagtesvin med 25 procent blå lupin i stedet for standard-foder i blot én uge inden slagtning, kan man tilsyneladende reducere antallet af campylobacter i svinenes gødning.

Lupin og cikorie gavner tarmsundhed hos slagtesvin

Af Annette N. Jensen og Lars Mølbak, DTU Fødevareministeriet, og Dorte L. Baggesen, DTU Veterinærinstituttet

Ved at fodre slagtesvin med 25 procent blå lupin i stedet for standardfoder i blot én uge inden slagtning, kan man tilsyneladende reducere antallet af campylobacter i svinenes gødning. Dermed mindskes risikoen for at smitte svinekødet under slagtningen, og fødevaresikkerheden forbedres.

Campylobacter er nemlig den mest hyppige årsag til fødevarebåren sygdom hos mennesker med 3.352 registrerede tilfælde i 2009. Hos mennesker giver en campylobacterinfektion typisk almen utilpashed, diarré, ondt i maven, evt. kvalme, opkastninger og/eller feber, og i svære tilfælde kan der opstå senfølger.

Hos svin derimod giver campylobacterbakterien sjældent problemer, selvom den forekommer hyppigt.

Forskel på én eller to ugers fodring

I forsøget fik slagtesvin på 90 kg tildelt enten smalbladet blå lupin (var. Prima) (25 procent af foderet), cikorierødder (10 procent af foderet) eller standardfoder to gange dagligt i én eller to uger før slagtning.

Efter den forholdsvis korte periode på alternativt foder, og her især lupin, havde bakteriefloraen i tarmen forrykket sig, bl.a. med flere af de gavnlige bifidobakterier. Der var imidlertid en bemærkelsesværdig forskel på slagtesvin fodret med lupin i henholdsvis én eller to uger. For mens der var et tydeligt fald i campylobacterudskillelsen efter én uge, så var udskillelsen efter to uger omtrent lige så stor som inden forsøgets start.

Om dette skyldes, at bakterierne vænner sig til den nye fodertype, er endnu uvist. Det skal nye forsøg undersøge nærmere.

Slagtetidspunkt en vigtig faktor

Trods de flere lovende effekter af præbiotika i foderet indikerer resultaterne altså, at timing i forhold til slagtetidspunktet kan være vigtigt og derfor værd at undersøge nærmere. Især om den ønskede effekt evt. kan opnås på endnu kortere tid og med mindre end 25 procent lupin.

Dette er ønskeligt dels på grund af ekstraomkostningerne til specialfoderet, dels at der blev set nogen forringelse af tilvæksten, og endelig på grund af, at grænsen for alkaloider (naturligt forekommende plantestoffer, der kan have giftvirkning) muligvis overskrides.

Tidligere undersøgelser har konkluderet, at 15 procent lupin udgør en reel alternativ proteinkilde til svin uden produktions- eller kvalitetsmæssige ulemper.

Desuden bør man undersøge, om man ved den valgte fodringsstrategi samtidig kan opnå nogle af de andre positive effekter, som man kender fra cikorie- og lupinfodring af grise, eksempelvis reduceret skatol-niveau og dermed mindsket ornelugt. Endeligt vil det være interessant at se på, om fodringen har en effekt på andre forskellige sygdomsfremkaldende bakterier som f.eks. salmonella, der også udgør en risiko for fødevaresikkerheden.

Læs mere

http://www.icrofs.dk/Sider/Forskning/foejoIII_qemp.html

Fodring med lupin og cikorie

Fodring med lupin og cikorie har en gavnlig indvirkning på grisens bakterieflora i tarmen. Det viser resultater fra FØJO III projektet QEMP.

Fodring af slagtesvin med blå lupin og cikorierødder stimulerede væksten af bifidobakterier i tarmen. Disse bakterier er generelt gavnlige for tarmsundheden.

Desuden faldt antallet af campylobacterbakterier i gødningen, hvilket kan have betydning for forbedring af fødevaresikkerheden. Varighed og timing med hensyn til foderændringen synes dog afgørende med hensyn til at opnå en effekt på slagtetidspunktet.

Kort om præbiotika

Svært nedbrydelige kulhydrater som dyr og mennesker ikke selv kan fordøje. Bl.a. fruktaner og herunder inulin, som findes i stor mængde i cikorie

Karakteriseret ved at stimulere væksten af bl.a. mælkesyrebakterier og bifidobakterier, som er i stand til at fordøje disse kulhydrater (ved fermentering).

Disse bakterietyper kendes fra syrnede mælkeprodukter og menes at være gavnlige for tarmsundheden